

# คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 189/2569

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 56

## ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ตาม ป.อ. มาตรา 56 จะบัญญัติให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการรอกการกำหนดโทษปรับหรือรอการลงโทษปรับก็ได้ แต่ในส่วนของโทษปรับรายวันนั้น เนื่องจากเป็นมาตรการบังคับตามคำพิพากษาอย่างหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นและยังคงดำเนินอยู่ยุติลง ตรานใดที่ความผิดนั้นยังไม่ยุติลง จำเลยก็ยังคงต้องรับผิดชำระค่าปรับรายวันให้แก่รัฐ โทษปรับรายวันภายหลังศาลมีคำพิพากษาจึงไม่อาจระบุจำนวนรวมที่แน่นอนได้ว่าเป็นจำนวนเท่าใด ขึ้นอยู่กับว่าจำเลยจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าทำแล้วเสร็จเมื่อใด โทษปรับรายวันภายหลังจากศาลมีคำพิพากษาแล้วจึงไม่อาจรอกการลงโทษได้ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้รอกการลงโทษปรับจำเลยคดีนี้ไว้ 2 ปี จึงมีผลเพียงการรอกการลงโทษปรับจำเลยในส่วนโทษปรับที่สามารถระบุจำนวนได้แน่นอนในวันที่ศาลมีคำพิพากษา เมื่อได้ความว่า หลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา จำเลยยังไม่รื้อถอนอาคารที่เกิดเหตุตามคำสั่งของเจ้าทำ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดอยู่ โจทก์สามารถยื่นคำร้องขอให้มีการบังคับคดีในส่วนโทษปรับรายวันหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา เพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของจำเลยนำมาชำระค่าปรับส่วนนี้ได้

## คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2563 ว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 117 วรรคหนึ่ง, 118, 118 ทวิ, 297 วรรคหนึ่ง การกระทำของจำเลยเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานปลูกสร้างอาคารล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต จำคุก 1 ปี และปรับตามพื้นที่ของอาคารที่ล่วงล้ำเป็นเงิน 100,100 บาท และปรับรายวันตารางเมตรละ 10 บาท รวมวันละ 1,001 บาท รวม 84 วัน เป็นเงิน 84,084 บาท และปรับรายวัน วันละ 1,001 บาท นับแต่วันที่ 30 มกราคม 2563 เป็นต้นไปตลอดระยะเวลาที่จำเลยยังฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าทำ ฐานฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าทำหรือเจ้าพนักงานที่ให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากแม่น้ำ จำคุก 1 เดือน และปรับ 1,000 บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 6 เดือน 15 วัน และปรับ 50,550 บาท และปรับรายวันตารางเมตรละ 5 บาท รวมวันละ 500.50 บาท รวม 84 วัน เป็นเงิน 42,042 บาท และปรับรายวัน วันละ 500.50 บาท นับแต่วันที่ 30 มกราคม 2563 เป็นต้นไป ตลอดระยะเวลาที่จำเลยยังคงฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าทำ โทษจำคุกและปรับให้รอกการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 และคดีถึงที่สุดแล้ว โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ออกหมายบังคับคดีจำเลยเพื่อบังคับคดีตามคำพิพากษาปรับจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 29/1 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า คดีนี้ ศาลพิพากษารอการลงโทษจำคุกและโทษปรับ จึงไม่มีเหตุให้ออกหมายบังคับคดีให้ยกคำร้อง โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 7 แผนกคดีสิ่งแวดล้อมพิพากษากลับ ให้ออกหมายบังคับคดีแก่โจทก์ จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า ศาลชั้นต้นชอบที่จะออกหมายบังคับคดีในส่วนโทษปรับรายวันตลอดระยะเวลาที่จำเลยฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าท่าที่ให้ออกหนังสือปลุกสร้างที่ล่งลำแม่น้ำแควใหญ่ตามคำร้องโจทก์หรือไม่ เห็นว่า แม้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 จะบัญญัติให้ศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการรอการกำหนดโทษปรับหรือรอการลงโทษปรับได้ แต่ในส่วนของโทษปรับรายวันนั้น เนื่องจากเป็นมาตรการบังคับตามคำพิพากษาอย่างหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นและยังคงดำเนินอยู่ยุติลง ตรานิดที่ความผิดนั้นยังไม่ยุติลง จำเลยก็ยังคงต้องรับผิดชอบค่าปรับรายวันให้แก่รัฐ โทษปรับรายวันภายหลังศาลมีคำพิพากษาจึงไม่อาจระบุจำนวนรวมที่แน่นอนได้ว่าเป็นจำนวนเท่าใด ขึ้นอยู่กับว่าจำเลยจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าท่าแล้วเสร็จเมื่อใด โทษปรับรายวันภายหลังศาลมีคำพิพากษาแล้วจึงไม่อาจรอการลงโทษได้ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ออกการลงโทษจำเลยคดีนี้ไว้ 2 ปี จึงมีผลเพียงการรอการลงโทษปรับจำเลยในส่วนโทษปรับที่สามารถระบุจำนวนได้แน่นอนในวันที่ศาลมีคำพิพากษา ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า หลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาโดยให้ลงโทษจำคุกจำเลยมีกำหนด 6 เดือน 15 วัน และปรับ 50,550 บาท กับให้ปรับรายวันวันละ 500.50 บาท ตั้งแต่วันที่ 30 มกราคม 2563 ซึ่งเป็นวันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปตลอดระยะเวลาที่จำเลยยังคงฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าท่า คดีถึงที่สุดแล้ว จำเลยไม่รื้อถอนอาคารที่เกิดเหตุออกไปจากลำน้ำอันเป็นการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าท่า การกระทำของจำเลยยังคงเป็นความผิดอยู่ โจทก์จึงสามารถยื่นคำร้องขอให้มีการบังคับคดีในส่วนโทษปรับรายวันหลังจากที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา เพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของจำเลยนำมาชำระค่าปรับส่วนนี้ได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29/1 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษามา นั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

## องค์คณะ

นิรัตน์ พุกาญจนานนท์ · นพเรศ พันธุ์รา · ชัยชนะ กิจทวีพัฒนา

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/189/2569>